

Elävän musiikin yksityissektorin toimenpide-ehdotus

ELÄVÄ MUSIIKKI TARVITSEE ASKELMERKKEJÄ KOHTI ALAN AVAUTUMISTA

Elävän musiikin yksityissektorin tulonmenetykset olivat viime vuonna **360 miljoonaa euroa eli 80 % alan koko vuoden liikevaihdosta**. Vuonna 2020 elävän musiikin yksityissektorilla jäi toteutumatta **15 000 tapahtumaa, 30 000 musiikkiesitystä ja 7,4 miljoonaa käyntiä**. Jälleen neljättä kuukautta jatkuva tosiasiallinen toimintakielto vaikeuttaa alan tilannetta entisestään. Elävän musiikin alan lakisääteistä oikeutta elinkeinon harjoittamiseen on loukattu. Voidaankin kysyä, onko koko tapahtuma-alaan kohdistuvat rajoitukset välttämättömiä, oikeasuhteisia ja yhdenvertaisuuden periaatteet täyttäviä? Elävän musiikin tapahtumien poissaolo kuormittaa myös yhteiskunnan hyvinvointia. Ala tarvitsee näkymän tulevaan ja tukea riskinottoon.

- **Elävän musiikin ala tarvitsee näkymän tulevaan – exit-suunnitelman ja tietoa siitä, millaisessa epidemiatilanteessa erilaisten tapahtumajärjestämisen mallien toteuttaminen on mahdollista.**
- **Esitämme, että anniskelulainsäädännön piirissä jo lähtökohtaisesti toimiviin vakiintuneisiin konserttijärjestäjiin – klubeihin ja konserttisaleihin ei enää sovelleta yleisömäärien osalta kokoontumislakia, vaan ainoastaan ravintoloita koskevia tartuntatautilakiin perustuvia rajoitustoimia.**
- **Kesän festivaalit tarvitsevat mahdollisuuden ennakoitiin ja pitkäjänteiseen suunnitteluun. Festivaalien kannalta keskeistä on riskienhallinta, jonka edellytyksiä ovat avoin tiedonjako, hyvä keskusteluyhteys julkiseen sektoriin ja riskinhallintakyky edistävää tukipaketti.**
- **Nyt on päättäjien ja viranomaisten vuoro – tarvitsemme toimintaedellytyksiä ja keskustelua konkreettisista askelmerkeistä kohti alan avautumista.**

Koronapandemia on ajanut kotimaisen elävän musiikin yksityissektorin ahtaalle. **Koronan vuoksi vuonna 2020 elävän musiikin yksityissektorilla jäi toteutumatta 15 000 tapahtumaa, 30 000 musiikkiesitystä ja 7,4 miljoonaa käyntiä**. Koronakriisin aiheuttamat liikevaihdon menetykset olivat elävän musiikin alalla viime vuonna **360 miljoonaa euroa eli 80 % koko alan viime vuoden liikevaihdosta**. Elävän musiikin yksityissektorin tulonmuodostus nojaa normaalioloissa merkittävästi lipputuloihin ja lipputuloihin ei ole muodostunut pian vuoteen, kun alan toimintaedellytykset ovat kaventuneet lähes olemattomiin koronarajoitusten vuoksi. Viimeisimmät sulkutoimenpiteet jatkuvat jo neljättä kuukautta. Taloudellisesti kannattavia, työllistäviä ja onnistuneita elävän musiikin tapahtumia ei tehdä 10 tai 20, eikä edes 50 hengen kokoontumisrajoituksin. Nämä kapasiteettirajoitukset tarkoittavat elävän musiikin alalla tosiasiallista toimintakieltoa.

Ensimmäisenä koronavuonna menetettiin pelkästään klubeilla ja konserttisaleilla, rytmimusiikkifestivaaleilla ja tanssilavoilla **noin 11 000 työpaikkaa (1 700 henkilötyövuotta)**. Koko elävän musiikin alan ekosysteemi – lukuisat muusikot ja alihankkijat mukaan lukien työllistämisaikutus on vielä paljon suurempi. **Koko tapahtuma-ala työllistää yhteensä noin 200 000 henkeä vuosittain**. Nuo työpaikat ovat koronakriisin myötä vaarassa kadota, mistä seuraa laajamittaista työttömyyttä ja pahoinvointia. **80 % elävän musiikin yksityissektorin toimijoista on viime vuonna joutunut koronan vuoksi lomauttamaan ja 12 % on kokonaan irtisanonut työntekijöitään.**¹ Kuluva vuosi heikentää näitä työllisyystilastoja entisestään, jolleivät alan tulevaisuuden näkymät kirkastu. LiveFIN ry:n tekemän kyselyn pohjalta voidaan arvioida, että vain alle puolet (49 %) elävän musiikin yksityissektorin toimijoista voivat jatkaa toimintaansa enää ensi syksynä, jos rajoitukset jatkuvat kesän yli.

Koronan aiheuttama kuormitus vaikuttaa koko yhteiskunnan hyvinvointiin on nousemassa kansanterveydelliseksi ongelmaksi. Musiikilla on suuri merkitys yksilön hyvinvoinnille. Elävän musiikin tapahtumat vaikuttavat jaksamiseen ja auttavat lataamaan akkuja. Ne myös rakentavat yhteisöllisyyttä ja lisäävät yhteenkuuluvuuden tunnetta.^{2 3} **Elävän musiikin tapahtumien poissaolo ja epävarmat tulevaisuudennäkymät ovat vaikuttaneet paitsi talouteen ja työllisyyteen, myös negatiivisesti kävijöiden ja tekijöiden hyvinvointiin.**

Näköalattomuus on jatkunut koko alkuvuoden. Toimijat tarvitsevat nyt kipeästi lisätietoa tulevan kevään ja kesän askelmerkeistä. **On tärkeää, että musiikkitapahtumia koskevasta päätöksenteon aikajänteestä ja erilaisista alaan vaikuttavista skenaarioista kyetään keskustelemaan elävän musiikin tapahtumajärjestäjien ja koko tapahtuma-alan kanssa mahdollisimman pian.** Oleellista on tieto parametreista, joihin rajoitusten purkaminen perustuu, sekä päätöksiä koskevan aikataulun julkituonti. Kysymekin, milloin keskustelua näistä askelmerkeistä ja alan avaamisen mahdollisuuksista ryhdytään käymään elävän musiikin

¹ **LiveFIN ry:n toimialatutkimus elävän musiikin yksityissektorista** <https://www.livefin.fi/wp-content/uploads/2020/12/Elavan-musiikin-yksityissektorin-tunnuslukuja-2019-LiveFIN-ry.pdf>

² **Festivaalibarometri 2020** <https://www.livefin.fi/wp-content/uploads/2021/01/Festivaalibarometri-LiveFIN-ry-11.12.2020-1.pdf>

³ **Venuebarometri 2020** <https://www.livefin.fi/wp-content/uploads/2021/01/Venuebarometri-LiveFIN-ry-17.12.2020.pdf>

tapahtumajärjestäjien ja koko tapahtuma-alan kanssa? Eikö jo nyt ole aika koko tapahtuma-alan ja yhteiskunnan yhteiselle exit-suunnitelmalle?

Ahtaimmalla ovat tällä hetkellä vakiintuneet klubi- ja konserttialitoimijat, jotka järjestävät säännöllistä konserttitoimintaa ympärivuotisesti. Viime marraskuussa kiristyneet rajoitukset kohdistuivat raskaasti juuri näihin toimijoihin. Toimintaedellytyksiä heikentävät oleellisesti myös erityisesti näihin klubi- ja konserttialitoimijoihin kohdistuva lainsäädännön ja viranomaistoiminnan epäjohtonmukaisuus ja säätelyn kestäättömän lyhyt aikajänne. **Elinkeinon harjoittamisen vapauteen on puututtu tavalla, joka ei täytä rajoitusten välttämättömyyden, oikeasuhteisuuden ja yhdenvertaisuuden periaatteita.** Esitämme, että anniskelulainsäädännön piirissä jo lähtökohtaisesti toimiviin, omissa tiloissa vakiintuneesti konsertteja järjestäviin klubeihin ja konserttisaleihin ei enää sovelleta yleisömäärien osalta kokoontumislakia, vaan ainoastaan ravintoloita koskevia tartuntatautilakiin perustuvia rajoitustoimia. Ristiriitaiset velvoitteet ovat asettaneet klubit ja konserttialitoimijat eriarvoiseen asemaan muiden elinkeinoharjoittajien kanssa. Ravintolatoimintaa ja tapahtumajärjestämistä ravintolatiloiissa koskevat rajoitukset eivät voi oleellisesti poiketa toisistaan.

Täydellinen näköalattomuus sekä ristiriitainen ja lyhytjänteinen säätely on kestämatöntä myös kesän festivaalijärjestäjille. Ensi kesän festivaalien järjestäminen edellyttää ennakkointia. Suur tapahtumien järjestämisen elinkaari on lyhyimmilläänkin noin puoli vuotta. **Ala tarvitsee nopeasti tietoa siitä, millaisissa epidemiatilanteissa erilaisten tapahtumajärjestämisen mallien toteuttaminen on mahdollista, ja miten rokotekattavuus vaikuttaa tähän.** Onko suurien yleisötilaisuuksien järjestämiseen suunnitteilla viranomaistasolla muita työkaluja, kuin riittävä rokotekattavuus (esimerkiksi pikatestaamisen työkalut, koronapassi)? Festivaalien kannalta keskeistä on mahdollisuus riskienhallintaan. Riskienhallinnan edellytyksiä ovat avoin tiedonjako, ennakoitavuus ja riskinhallintakykyä edistävä tukipaketti. Tähän riskienhallintaan ala tarvitsee apua myös julkiselta sektorilta – paitsi taloudellista tukea, myös tietoa ja ymmärrystä erilaisista etenemisen skenaarioista ja työkaluista, jota tukee valtionhallinnon vastuullinen päätöksenteko sekä ajantasainen ja avoin viestintäkulttuuri.

Viime vuosi on osoittanut todeksi sen, että elävän musiikin tapahtumia voidaan järjestää vastuullisesti tartuntariskit minimoiden. Elävän musiikin ala on sopeuttanut toimiaan aina kulloistenkin rajoitusten mukaisesti. Turvaetäisyyksiä on säilytetty ja hyvää hygieniatasoa ylläpidetty. Ala on myös oma-aloitteisesti ja proaktiivisesti ottanut käyttöön muitakin tartuntariskiä minimoivia käytänteitä. Kaiken kaikkiaan näillä toimenpiteillä ja oma-aloitteisella omavalvonnan tehostamisella tartuntariskiä on torjuttu enimmäkseen tehokkaasti. Tämän seurauksena järjestämisen mahdollisuuksia on kuitenkin tosiasiallisesti vain kiristetty entisestään eikä vastuullinen toiminta ole avannut minkäänlaisia näkymiä tulevaan. Ala on kuuliaisesti kantanut vastuuta kävijöidensä terveysturvallisuudesta ja turvallisesta järjestämisestä. **Nyt on päättäjien ja viranomaisten vuoro – tarvitsemme toimintaedellytyksiä ja keskustelua konkreettisista askelmerkeistä kohti alan avautumista.**

Tampereella 15.2.2021

Jenna Lahtinen
Toiminnanjohtaja
[LiveFIN ry](#)
+358 50 376 3767
jenna.lahtinen@livefin.fi